

**[Statsministeren]**

I dag – kun 5 år efter regeringskonferencen om EF-pakken – må vi erkende, at der er behov for en modernisering af nogle af de bestemmelser, der endda er de nyeste i traktaten. Et eksempel er arbejdsmarkeds- og sociale spørgsmål. Vi fik med EF-pakken mulighed for at vedtage foranstaltninger med et kvalificeret flertal i form af minimumskrav, men muligheden blev principielt begrænset til arbejdsmiljøspørgsmål.

Det er regeringens opfattelse, at vi må overveje en mere ambitiøs modernisering af traktatens bestemmelser på dette område. Det indre markeds succes og det voksende behov for en social dimension i samarbejdet er klare signaler. Der er behov for, at traktatens økonomiske mål suppleres med de i fremtiden fuldt så vigtige sociale og arbejdsmæssige mål for EF-samarbejdet.

Ud over at indskrive sådanne flere mål for samarbejdet må vi også overveje nye midler, som gør det muligt på stadig flere områder at vedtage foranstaltninger med kvalificeret flertal. Og en lang række af disse foranstaltninger må have karakter af minimumsregler, hvor det må stå medlemslandene frit, hvis de vil det, at stille strengere krav, og det hvad enten medlemslandene ønsker at formulere sådanne nationale krav gennem love eller at overlade det til arbejdsmarkedets parter at løse problemerne ved overenskomster.

Et andet vigtigt eksempel er miljøspørgsmålene. Også her er der allerede i dag – lad os se det i øjnene – behov for en modernisering. Siden vedtagelsen af EF-pakken er der sket en betydelig udvikling i medlemslandenes opfattelse af behovet for fælles miljøforanstaltninger. Der er ingen tvivl om, at der også her er tale om et samarbejdsområde i betydelig vækst.

Det er regeringens opfattelse, at traktatens hovedregler om, at miljøforanstaltninger kun kan vedtages med enstemmighed, må ændres. Vi ønsker, at hovedreglen skal være kvalificeret flertal. Også på dette område må en lang række af foranstaltningerne have karakter af minimumsregler, men det må stå medlemslandene frit at stille strengere nationale krav.

Under de kommende forhandlinger må vi bestræbe os for at styrke de samarbejdsstrukturer, der fremmer et forpligtende samarbejde mellem alle demokratiske stater, og her udgør EF-samarbejdet i kraft af sin natur det absolut-

te centrum. Det gælder derfor i de kommende forhandlinger om at styrke det, så det kommer til at udgøre fundamentet for Europas politiske og økonomiske enhed. Det må være i klar dansk interesse. Sådant som udviklingen tegner sig i dag, tyder alt på, at vi kommer til at se et Europakort, der er kendetegnet ved en række generelle træk.

For det første vil CSCE-processen få en mere fremtrædende rolle. Den vil forhåbentlig få en større grad af institutionalisering og komme til at udgøre kimen til en, må jeg kalde det sameuropæisk sikkerhedsstruktur. Men tid vil det da tage.

NATO-samarbejdet vil blive fastholdt, men vil nødvendigvis blive tilpasset den nye situation i Europa. Uanset hvad overvejelserne herom måtte resultere i, vil der under alle omstændigheder være en amerikansk dimension af Europas sikkerhed. Det er i klar dansk interesse at fastholde den.

EF-samarbejdet vil blive styrket over en bred front. I løbet af 1990'erne vil medlemskredsen blive udvidet, ligesom nye mekanismer vil blive udviklet med henblik på at knytte tredjelande tættere til samarbejdet. Danmark vil ikke mindst arbejde aktivt med for at finde veje til et tættere samarbejde mellem EF og EFTA.

De regionale samarbejdsformer i Europa, f.eks. det nordiske samarbejde eller Benelux, vil fortsat bestå og kan få nye muligheder i en større ramme. Vi går en periode i møde, hvor der vil ske en justering i forholdet mellem internationalisering og regionalisering.

Ved udarbejdelsen af det nye samarbejds-mønster har Danmark store interesser at varetage, og de kommende års udvikling kan blive særdeles positiv for os. Vi ligger centralt både politisk og økonomisk; udviklingen har stor betydning for os.

Inden længe bliver der etableret tysk enhed. Der kommer en betydelig økonomisk vækst i det østtyske område. Samtidig hermed vil de central- og østeuropæiske landes økonomier også blive åbne.

Vi kan se frem til en periode med økonomisk vækst og større politisk stabilitet, såfremt det lykkes at få etableret en samarbejdsstruktur, der virkelig binder staterne sammen i et forpligtende samarbejde.

Det må være i dansk interesse at arbejde for dette. Det gælder om at sikre, at de nationale